

Viite: Lausuntopyyntö HE 10/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteisaluelain muuttamisesta

Määräaika: Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 10.3.2026 klo 12.00 mennessä

Toimitus: Sähköpostilla osoitteeseen Mmv@eduskunta.fi

Lausuntomme

Johdanto

Kiitämme lausuntopyynnöstä.

Hallituksen esitystä on luonnosvaiheen lausuntopyynnön jälkeen kehitetty oikeaan suuntaan siten, että osakkaiden aseman heikentyminen on vältetty.

Tämä esitys ei edelleenkään paranna osakkaiden omaisuudensuojaa ja yhdenvertaisuutta eikä myöskään osakaskuntatoiminnan kehittymistä ei ole edistetty.

Näitähän nimenomaisesti eduskunta on lausumassaan (Eduskunnan lausuma HE 1927/2014) esittänyt. Samaten pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaa on kirjattu:

”Yhteisaluelakia uudistetaan osakaskuntien yhdistämistoimitusten edistämiseksi, etäkokousten mahdollistamiseksi ja osakkaiden tasapuolisen kohtelun parantamiseksi ja että kiinteistörekisteriin merkittyjen kalastusoikeuksien omistajien omaisuuden suojaa vahvistetaan”.

Lain valmistelijat eivät ole joko ymmärtäneet tai todennäköisemmin mitenkään halunneet edesauttaa hallituksen pyrkimystä paremmin toimivan osakaskuntien toimintaa säätelevän lain kehittämistä.

Eivät nämä asiat itsestään kehity – jos vain tyydytään vanhaan, jota sitten vähän muutetaan kansallisten lakien ja kansainvälisten säädösten harmonisoimiseksi.

Hyvän lakimuutoksen aikaansaamiseksi tämä lakiesitys pitäisi palauttaa uuteen valmisteluun. On kohtuutonta edetä tässä niin pienin askelin, että heti taas on tarvetta avata sama laki sen kehittämiseksi.

Esitämme lainkohdittain joitain muutoksia, jotka voisivat edes hieman viedä lain henkeä ja kirjainta hallitusohjelman viitoittamaan suuntaan.

Esityksemme lainkohdittain

18 §

Ehdotamme lakitekstiin tässä pykälässä lisättäväksi: Yleisiä mallisääntöjä tulee kunnioittaa siten, etteivät sääntöihin tehdyt muutokset vaaranna osakkaiden yhdenvertaisuuden tai omaisuudensuojan toteutumista.

Eräät osakaskunnat ovat erikoistuneet poikkeuksellisten sääntömuutosten tehtailuun, eikä sääntöjen tarkastajat ole kyenneet tulkitsemaan niiden lainmukaisuutta.

20 §

Lakitekstissä tulee kertoa, miten hoitokunnan jäsenten henkilökohtainen vastuu määräytyy. Siihen tarvitaan tekstin lisäksi lakiviite.

23§

Lakitekstissä tulee yksikäsitteisesti määrätä yleisen kokouksen sekä hoitokunnan kokouksen tiedottamisesta osakkaille.

Osakas ei voi tietää yleisen kokouksen ja hoitokunnan kokouksen käsittelemien asioiden sisältöä, elleivät kokouskutsu, esityslista ja liitteet sekä pöytäkirjat ole julkisia eikä niitä oikea-aikaisesti esitetä. Valituksen tekeminen vaarantuu tahallisten tai piittaamattomien viiveiden vuoksi.

Yhteenveto

Yhteisaluelain muuttamiseen on ilmaistu selkeä kansanvallan tahto sekä eduskunnan, että myös hallituksen toimesta. Tässä hallituksen esityksessä ei tule rajoittua vain lain kirjaimen harmonisointiin muiden lakimuutosten kanssa ja sen lisäksi koetun koronapandemian kokoontumisrajoitusten edellyttämän etäosallistumisen laillistamiseen.

Osakkaiden yhdenvertaisuuden ja omaisuuden suojaaminen tulee olla yhteisaluelain oleellinen tarkoitus.

Osakaskunnat ovat yhteiskunnan toimesta määrätyt ja niiden asianmukainen toiminta tulee yhteiskunnan taholta lailla varmistaa.

Seinäjoella 10.3.2026

Tenon kiinteistönomistajat ry:n hallituksen puolesta

Veikko Rintamäki, puheenjohtaja